

ליל שבת קודש פרשת וארא ה'תשנ"ט

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' נ"א המדבר ממלחמת היצר הרע באדם, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, היצר הרע נוקש באדם בכל פעם ומעוררו למה שמעוררו, ואף אם אין האדם שומע לו ופונה ערף ממנו, אף-על-פי-כן הוא נוקש בו עוד פעם שני ושלישי ורביעי ויותר, אבל אם האדם הוא חזק בדעתו ועקשן נגד היצר הרע, ואינו פונה אליו כלל, אזי היצר הרע מסתלק והולך לו, וכן בתפלה, בענין המחשבות הנאים לבלבל, הוא ממש כנ"ל, שהמחשבה באה כמה פעמים, פעם אחר פעם, לבלבל, וצריך להיות חזק לבלי להסתכל עליה כלל בשום אופן, ואזי תסתלק, ועיין במקום אחר מזה, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל נותן לנו כאן עצה נוראה איך ללחום עם היצר הרע ואיך להכניע אותו, כי הנה היצר הרע בא ונוקש בכל פעם באדם ומעוררו למה שמעוררו, כי יצר לב האדם רע מנעוריו, והיצר אינו מפסיק מלנקש באדם יומם ולילה, ולהסיתו למה שרוצה להסיתו, אבל העצה העיקרית נגדו היא, לא לשמוע אליו כלל, רק להיות פונה עורף ממנו לגמרי, היינו לא ליכנס עמו בשום טוען ונטען, ולא בשום דין ודברים, רק לפנות עורף ממנו לגמרי, ולחתוך אותו מראשו וראשיתו, וכמובא בספר המדות (אות ניאוף סי' י') לא תכנס עם פתויך בטוען ונטען, כי אריכת הרגשת החושב, אפילו לבחינת השולל, תפעל הגברת החפץ ותתהפך הרצון אליו, עיין שם, כי מיד שאדם מתחיל לחשוב מחשבות בענין יצרו, "למה בא לי מחשבות כאלו?" "למה היצר הרע מתגבר כל כך עלי?" "האם באמת אני יכול להתגבר על יצרי?" כל אלו המחשבות מזיקים מאד, כי בינתיים הבעל דבר מכניס בו ספיקות ובלבולים, ובוה פורס רשת לרגליו ללכוד אותו ברשתו הטמאה, אבל אם אין האדם פונה אליו כלל, ואינו רוצה לשמוע מה שיש לו להגיד, רק חותך אותו מראשו וראשיתו, ומיד שמתחיל לעלות על מחשבתו איזה מחשבה נגד רצונו יתברך, יהיה מה שיהיה, הוא בורח מן המחשבה לגמרי, וממשיך לעסוק במה שהוא עוסק, על ידי זה בהכרח הבעל יסתלק ממנו, כי יראה שאין לו מה לחפש אצל האיש הזה, ואפילו שיחזור הבעל דבר פעם אחר פעם, באופנים

אחרים, אם האדם בורח ממנו בכל פעם מחדש, ואינו פונה אליו כלל, סוף כל סוף יסתלק מעליו לגמרי, ויעזוב אותו לעסוק בעבודת השם יתברך, כי יראה שאינו יכול לפעול אצלו כלל, ויזכה להיות דבוק בו יתברך באמת לאמיתו.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שבודאי לוקח כח גדול להתגבר נגד הבעל דבר ולא לפנות אליו כלל, היינו להיות עקשן גדול ולהמשיך בעבודתו כאילו לא קרה שום דבר כלל, כגון למשל כשהוא עוסק בתפילה, והבעל דבר בא לבלבל אותו בכל מיני בלבולים ומחשבות זרות, וגם אומר לו, למה לך להתפלל? הרי כבר התפלת מספיק ולא פעלת וכו', והאדם צריך להיות חכם גדול נגדו, לא להסתכל על המחשבות האלו כלל, רק להמשיך בתפילתו ולא ליכנס בשום טוען ונטען עם הבעל דבר כלל, וכן בלימוד תורה הקדושה, כשאדם יושב ללמוד, פתאום בא הבעל דבר עם כל מיני תירוצים ואמתלאות, למה עכשיו אינו זמן טוב ללמוד, הרי יש לך כל מיני דברים לעשות וכו', והאדם צריך להיות גיבור גדול נגדו, ולא להסתכל על כל הבלבולים האלו, רק להמשיך ולגמור את כל מה שרצה ללמוד, ולא להתפעל מכל הנקישות של היצר, כי זה רק נסיון לראות אם יטה אליו וישמע מה שיש לו לומר, או יפנה עורף ממנו לגמרי וימשיך בעבודתו, ולכן אשרי מי שאינו מסתכל על פיתויי היצר הרע כלל, רק ממשיך לעשות את שלו בעבודת השם יתברך, כי אז יזכה לנצח המלחמה ולפעול כל מה שצריך, אשרי לו.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שביותר מועיל עצה זאת בתחילת היום, היינו כשבא יום חדש, והאדם מתעורר משינתו, יעשה החלטה גמורה בדעתו שלא יפנה אל נקישת הבעל דבר כלל, רק יעשה את כל מה שצריך בעבודת השם יתברך, וימסור מחשבתו דיבורו ומעשיו לגמרי אליו יתברך (עי' שיחות הר"ן סי' ב'), ועל ידי זה יחתוך אותו מראשו וראשיתו, וכמובא מהרה"ק הרבי ר' זושא מאנאפולי זי"ע על הפסוק (במדבר ט"ו) מראשית עריסותיכם תתנו לה' תרומה, עריסותיכם לשון עריסה ומטה, היינו מיד שיקום מן המטה, יפריש עצמו מיד לה' במחשבה דיבור ומעשה, וכמו שיקבל עליו מיד בקומו ממתו, ככה יהיה אצלו כל היום, וזהו על דרך העצה הנ"ל של רביז"ל, שכבר בתחילת היום יעשה החלטה גמורה שלא יפנה כלל אל פיתויי היצר הרע, וימשיך לעשות את שלו בעבודת השם יתברך, ואז יזכה למלאות ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים, ויזכה לדביקות אמיתי בו יתברך, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את התחלת העשר מכות שקיבל פרעה במצרים, עד שהוכה

במכת בכורות, ואז הוציא בני ישראל מארצו, ויש להבין למה הקדוש ברוך הוא הביא עליהם המכות בצורה כזאת, שילקו עשר פעמים, ולא הביא עליהם מכה אחת גדולה, ויוציאו בני ישראל מיד מארצם? אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הקדוש ברוך הוא לימד עם נשמות ישראל את דרך הבעל דבר, ואיך להינצל ממנו, כי פרעה מרמוז על היצר הרע, הבא מאדם שיש לו פ"ה ר"ע ואינו שומר על דיבורו, והוא גורם לנשמות ישראל שיהיו פרועים, בבחינת מה שכתוב (שמות ל"ב) וירא משה את העם כי פרע הוא וגו', והוא בא ומנקש באדם פעם אחר פעם ואינו עוזב אותו, שזהו ענין הכבדת לב פרעה אחר כל מכה ומכה, שלא רצה לשלח את העם, כי אף על פי שבכל פעם הוכה במכות גדולות, אף על פי כן, אחר שעבר המכה, מיד בא בחזרה בהסתותיו הטמאות, אבל המכה האחרונה היתה מכת בכורות, שזהו ענין העצה הנ"ל לחתוך את הבעל דבר מראשו וראשיתו, ולא ליתן לו מקום למשא ומתן כלל, שזהו מכת בכורות, שמכין את הראש וההתחלה, ולא נותנין לבעל דבר מקום להתחיל כלל, וכמו העצה הנ"ל של הרבי ר' זושא זי"ע, שעוד מראשית המטה מכניעין את היצר הרע, ואין נותנין לו מקום לדרסת הרגל כלל, וזהו ענין (שמות ט') כי בפעם הזאת אני שולח את כל מגפותי אל לבך וגו' ופירש"י למדנו מכאן שמכת בכורות שקולה כנגד כל המכות, כי עיקר המכה שמכניע את הבעל דבר לגמרי, כשמכין אותו מראשו עד שאינו יכול להתחיל עם שום טוען ונטען כלל, ואז יהיה בטוח לינצל מידו לגמרי ולצאת לחירות עולם, והשם יתברך יזכינו לעמוד חזק על עמדינו, ולבטל את היצר הרע מאתנו לגמרי, עדי נזכה לשוב בתשובה שלימה לפניו יתברך, ולהכלל בו יתברך לגמרי, מעתה ועד עולם אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת וארא ה'תשנ"ט

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא, דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה מחכם ותם דף קס"ג עיין שם.

והתם היה ריץ ונא בכל פעם אל החכם בשמחה, ומצאו, שהוא מצר ומלא יסורים ושאלו: הלא חכם ועשיר כמותך, על מה יש לך יסורים תמיד? הלא אני מלא שמחה תמיד, והיה בעיני החכם לשחוק, ונדמה בעיניו למשוגע, ואמר לו התם: הלא אתם בני-אדם, שמתלוצצים ממני, הם שוטים, כי אם המה חכמים ממני, הלא אדרבה, הם שוטים כנ"ל, מכל שכן חכם כמותך, ומה תהיה אם אתה חכם ממני? ענה התם ואמר להחכם: מי יתן, שתבוא אתה על מדרגה שלי! השיב החכם ואמר: זה אפשר להיות, שאני אבוא על שלך, שינטל ממני השכל, חס ושלום, או אהיה חולה, חס ושלום, ואהיה נעשה משגע, כי הלא מה אתה?-איש משוגע! אבל שאתה תבוא על שלי, זה אי אפשר בשום אופן, שתהיה אתה חכם כממני, השיב התם: אצל השם יתברך הכל אפשר, ויכול להיות כהרף עין, שאני אבוא על שלך, ושחק החכם ממנו מאד.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשיך לספר, והתם היה ריץ ונא בכל פעם אל החכם בשמחה, ומצאו, שהוא מצר ומלא יסורים, כי מי שהוא חכם בעיניו, וחושב שהוא החכם הכי גדול בעולם, הוא מלא צער ויסורים תמיד, כי נדמה לו שידוע יותר טוב מכולם, וכאילו הוא מבין על כל מה שקורה בעולם, אבל באמת עם חכמה בלי אמונה, אין האדם מבין שום דבר כלל, ולכן תמיד מלא קושיות וספיקות, והם מצערים ומייסרים אותו עד שאין לו שום חיים כלל.

ושאלו: הלא חכם ועשיר כמותך, על מה יש לך יסורים תמיד? הלא אני מלא שמחה תמיד, כי מי שהולך בתמימות, ומקיים (דברים י"ח) תמים תהיה עם הוי"ה אלקיך, ואינו חוקר אחר העתידות (כמו שפירש"י שם), הוא תמיד בשמחה עצומה, ואינו יכול להבין למה בני אדם ממרמרים את חיהם עם חכמות וקושיות וספיקות עליו יתברך, וכל חפצו ורצונו תמיד להחיות אחרים ולדבר על לבם דיבורי אמונה ויראת שמים ולשמה אותם.

והיה בעיני החכם לשחוק, ונדמה בעיניו למשוגע, כי להחכם הבעל גאווה, נדמה כל העולם כולו כמשוגע, ובפרט התמימים ויראי ה', אותם אין החכם יכול לסבול כלל, וכמו שאומר רביז"ל (ספר המדות אות אמת ס"ל) לפי הריחוק מאמת כן מחזיק את הסור-מרע לשוטה, ושחק מהם ועושה מהם כל מיני ליצנות שבעולם, כי מרוב החכמות שלו נדמה לו שהחיים מוכרחים להיות מלאים צער ויסורים תמיד, ואינו מאמין כלל שיש חיים טובים ומתוקים של התם, ששמח מאד עם כל מה שיש לו,

וחי חיי גן עדן בזה העולם ממש, אבל להחכם נדמה שזה דבר בלתי אפשרי, וכאילו מי שמדבר מזה הוא סתם משוגע בעלמא.

ואמר לו התם: הלא סתם בני-אדם, שמתלוצצים ממני, הם שוטים, כי אם המה חכמים ממני, הלא אדרבה, הם שוטים כנ"ל, מכל שכך חכם כמותך, ומה תהיה אם אתה חכם ממני? כי התם ההולך תמיד בתמימותו, אינו מבין כלל למה בני אדם ירצה להתחכם יותר ממנו, שהרי תמימותו מביא אותו לחיים טובים ונעימים, ואין פועלים עם חכמות שום דבר כלל, אדרבה החכמות מביאים את האדם לכל מיני קלקולים ורעות גדולות רחמנא ליצלן, ואין צריכין בעבודת השם יתברך שום חכמות כלל (עי' ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' י"ב).

ענה התם ואמר להחכם: מי יתן, שתבוא אתה על מדרגה שלי! כי התם יש לו לב טוב, ותמיד רוצה לראות בטובת כל נשמות ישראל, שיזכו כולם לבא למדת התמימות כמוהו, ויחיו חיים טובים ושמחים כמוהו, וכל תפלתו ובקשתו שכולם יחזרו בתשובה שלימה ויזכו לתמימות באמת.

השיב החכם ואמר: זה אפשר להיות, שאני אבוא על שלך, שינטל ממני השכל, חס ושלום, או אהיה חולה, חס ושלום, ואהיה נעשה משוגע, כי הלא מה אתה?- איש משוגע! אבל שאתה תבוא על שלי, זה אי אפשר בשום אופן, שתהיה אתה חכם כמוני, כי בעיני החכם כל זה נחשב לשחוק, ונדמה לו שהוא החכם הכי גדול בעולם, ואי אפשר לשום בריה להגיע אל חכמתו, ומדת התמימות בעיניו ללעג ולקלס, כי אינו מבין איך יכולים לסלק את השכל ולהאמין בו יתברך באמונה פשוטה ותמימה, אבל באמת לאמיתו רק זה נקרא חיים טובים, והוא המדריגה הכי גדולה שרק יש.

השיב התם: אצל השם יתברך הכל אפשר, ויכול להיות כהרף עין, שאני אבוא על שלך, ושחק החכם ממנו מאד, כי אצל המאמין האמיתי, הכל אפשר כהרף עין, כי הוא יודע שהקדוש ברוך הוא כל יכול, ויכולים לפעול אצל השם יתברך הכל, ואפשר לקבל כל מיני חכמות שבעולם, ולהשתמש בהם בקדושה, אפילו כהרף עין, כי כשהקדוש ברוך הוא רואה שאיש תם צריך איזה חכמה להשתמש בה בקדושה, אזי משפיע עליו חכמה מעולם החכמה, ומקבל את החכמה בשלימות, מה שאין כן החכם בעיניו, שנדמה לו שהוא בעצמו משיג את החכמה, אזי החכמה מכניס בו ישות וגיאות, ונדמה בעיניו כאילו התם משוגע חס ושלום,

ולכן עיקר עבודת האדם לסלק חכמתו לגמרי, ולהתלבש במדת התמימות, ואז יחיה חיים טובים באמת, והשם יתברך יזכינו להגיע אל תמימות התם, ונזכה להמשיך על עצמינו אמונה פשוטה וברורה, עדי נזכה להיות דבוקים בו יתברך באמת מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת וארא ה'תשנ"ט

בסעודה שלישית סעודת רעווא דרעווין דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' פ"ו המדבר מאמונה ומעבודות קשות עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, דע, שעל-ידי שהעולם הם מקמני אמנה, על-כן הם צריכים לתענית, דהינו עבודות קשות, כי בודאי ידוע, שאפשר לעבד השם יתברך בכל דבר, כי 'אין הקדוש-ברוך- הוא נא בשרוניא עם בריותיו' (עבודה-זרה ג), אך מה שצריכין לפעמים לעבודות קשות, הוא בבחינת מה שאמרו רבותינו, וזכרונם לברכה (סנהדרין עד:): 'בשעת שמד, אפילו אערקתא דמסאני יהרג ואל יעבר', נמצא שאף שבאמת אין ראוי שיהרג על זה, אך מחמת שהוא שעת שמד, והם מתגברים ורוצים דייקא להעבירו על דת ולהביאו לכפירות, חס ושלום, על-כן הוא מוכרח למסר נפשו אפילו על דבר קל, והעבודה-זרה והכפירות הם בבחינת (תהלים קל"ה): "אף אין יש רוח בהם"- שאין בהם שום רוח כלל, והקמני-אמנה הם בבחינת "מקצר-רוח", שהוא כמו ממוצע, דהיינו שאין להם אמונה שלימה, שהיא בחינת מאריך רוחו, כמוכא במקום אחר (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סימן קנ"ה), ואף-על-פי-כן אינם כופרים לגמרי, שאין להם שום רוח כלל, רק הם כמו ממוצע, ורוחם קצרה בחינת מקצר-רוח, וזהו (שמות ו): "מקצר-רוח ומעבדה קשה"-שמחמת שהם בבחינת "קצר-רוח", מחמת שהם קמני אמנה כנ"ל, על-ידי-זה צריכין לעבודות קשות ולתעניות כנ"ל, כמו שבשעת השמד שהיא קלקול אמונה לגמרי, צריכין אפילו למסר נפשם ממש אפילו על דבר קל, כמו-כן כשיש קטנות ופגם באמונה, צריכין

לעשות עבודות קשות כנ"ל, ויש כמה בחינות בקמני אמונה, כי יש אפילו צדיקים שהם קמני אמונה, כמו שדרשו רבותינו, זכרונם לברכה (סוטה מח:): על פסוק: "כי מי בז ליום קמנות"-מי גרם לצדיקים' וכו', עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה העיקר היא אמונה, שיזכה האדם לאמונה ברורה וזכה בו יתברך, ויאמין שמלא כל הארץ כבודו, ואין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, והנה כשאדם מגיע אל אמונה ברורה בו יתברך, אזי נתוודע לו שאפשר לעבוד את השם יתברך בכל דבר ממש, היינו אפילו עם עסקיו הגשמיים כגון אכילתו ושתייתו ושינתו וכו', כי הלא הוא יתברך ברא את העולם בצורה כזאת דייקא, שיצטרך האדם לאכול ולשתות ולהקים משפחה ולפרנס אותם וכו', נמצא שהכל נכלל בעבודת השם יתברך, וכפי זיכוד אמונתו, כן נתוודע לו שאלקותו יתברך גנוז בכל פרט ופרט של החיים שלו, והוא עושה עבודה שלימה מכל מה שעוסק בה, למשל בשעת אכילה הוא מחיה את עצמו עם כל המצוות הקשורים באכילתו, כגון נטילת ידים, ברכת הנהנין, וברכת המזון וכו', וכן באכילת שבת משמח את עצמו מאד עם סעודת שבת בעצמה, כי אכילת שבת כולו אלקות, כולו רוחניות, ועולה למקום אחר לגמרי מאכילת ימי החול (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' נ"ז), וכן עם שאר כל הדברים, הוא מוצא איזה מצוה וכוונה עליונה בתוך עבודתו, ומחיה משמח את עצמו בזה מאד, והם נחשבים לו למצוות מעשיות ממש, כי כך רצונו יתברך, שימצאו אותו בתוך גשמיות הבריאה, לא כן מי שאינו זוכה לאמונה ברורה בו יתברך, אזי נדמה לו שבכדי לעבוד את הקדוש ברוך הוא צריכין לעשות עבודות קשות וסיגופים גדולים, היינו לצום הרבה, ולישון מעט, ולסגף עצמו בסיגופים שונים, ורק זה נקרא "עבודה", וכן רגילים בני אדם לקרוא לאיש כזה "עובד", אבל באמת אין בזה שלימות כלל, ואין תואר זה של "עובד" מעלה אלא בזיון, כי אילו היה לו אמונה שלימה וברורה בו יתברך, לא היה צריך לעשות כל "עבודות" אלו, רק היה אפשר למצוא אותו יתברך בכל פרט ופרט, והיה עובד את הקדוש ברוך הוא בחיי היום יום שלו, שזהו הדיקות הכי גדול.

ומסביר רביז"ל, שבחינה זו של קמנה אמונה נקראת "קוצר רוח", ומביא את האדם לידי עבודות קשות, כי בוודאי כל אחד ואחד מישראל, כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, יש לו אמונה, כי בלי ניצוץ של אמונה אי אפשר לחיות, ואפילו הכופרים הכי גדולים, יש בהם נקודה של אמונה שתמיד באה ומבלבלת אותם, ואחר שבנו בנינים שלימים נגד האמונה הקדושה, באה נקודה זאת וסותר את כל הבנין, ואם מגיעין ובאין למה שהתאוו, היינו לכפירה גמורה חס ושלום, אזי תיכף ומיד הם

מתים מן העולם, ואז רואין האמת (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רע"ד), ולכן בוודאי כל זמן שיהודי חי, יש בו נקודה של אמונה, אבל כל זמן שלא זכה ליגדל האמונה, הוא בחינת "קטני אמונה" ו"קוצר רוח", כי אמונה הוא כח הגדול וכח הצומח (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קנ"ה), היינו שעל ידי אמונה האדם זוכה להגדיל את דעתו ולהאריך את רוחו, כי כל מה שאדם נכנס בתוך האמונה הקדושה, הוא בא לדעת ושכל אמיתו, איך הקדוש ברוך הוא נמצא בתוך כל פרט ופרט של הבריאה, ואיך שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, וכן נכנס בו אריכת אפים לסבול כל מה שעובר עליו בחיים, כי הלא כך הוא רצונו יתברך, ועליו לקבל כל מה שהקדוש ברוך הוא מביא עליו באהבה, נמצא שעל ידי האמונה האדם זוכה לאריכת אפים, וליגדל ולצמוח בעבודת השם יתברך, אבל על ידי "קטני אמונה", האדם הוא בחינת "קוצר רוח", היינו שיש לו רוח קצרה, ואינו זוכה ליגדל ולצמוח כראוי בעבודת השם יתברך, ולכן מחפש תמיד עבודות קשות לעבוד בהם את הקדוש ברוך הוא, והוא בדוגמת מה שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין ע"ד:), שבשעת השמד אפילו אערקתא דמסאנא צריכין למסור נפשו, כי רק על ג' עבירות נאמר יהרג ואל יעבור, שהם עבודה זרה גילוי עריות ושפיכת דמים, אבל בשעת השמד, שכוונת העכו"ם להעביר עם ישראל על דתם הלילה, אזי אפילו אם רוצים שישנו צבע שרוך נעלם לשם עבודה זרה, צריכין למסור נפשו, נמצא שאף שבאמת אין ראוי שיהרג על זה, אך מחמת שהוא שעת שמד, והם מתגברים ורוצים להביאו לכפירות חס ושלום, על כן הוא מוכרח למסור נפשו אפילו על דבר קל, וכן הוא בדיוק האיש הזה שעדיין לא זכה לאמונה ברורה, והוא בבחינת "קטני אמונה", שצריך לעבוד "עבודות קשות" כדי לישאר קיים באמונתו, מה שאין כן מי שזוכה לאמונה שלימה וברורה בו יתברך, אזי אפשר לעבוד את הקדוש ברוך הוא גם עם דבר קטן וקל, כי הוא מוצא אלקותו יתברך בכל מה שעושה, ועולה ומתדבק בו יתברך מכל פרטי הבריאה ממש.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שזהו כלל גדול בעבודת השם יתברך, שכל הלכות התורה הקדושה, ודיני השולחן ערוך, הם בבחינת (משלי ג') דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום, שיכולין לקיים אותם בדרכי נועם, בלי עבודות פראות או תנועות משונות, כי אין הקדוש ברוך הוא בא בטרוניא עם בריותיו (עבודה זרה ג'), ולא ניתנה תורה למלאכי השרת (יומא ל'), אבל הכל תלוי כפי האמונה של האדם, כשאדם זוכה לאמונה ברורה בו יתברך, אזי יודע שיכול לעבוד את השם יתברך בכל דבר, ואזי מחיה עצמו עם כל נקודה ונקודה שזוכה לחטוף בזה העולם, כגון כשזוכה לטבול במקוה בכל יום, אזי מחיה את עצמו מאד, כי על ידי טבילת מקוה יש לו תקוה

טובה לחזור בתשובה שלימה לפניו יתברך ולתקן את הכל, וכן כשזוכה ללכת לבית הכנסת ולהתפלל במנין ולענות אמן יהא שמיה רבא מברך וכו', כל זה לו לקרן נפלא, כי כל העונה אמן יהא שמיה רבא מברך בכל כחו - קורעין לו גזר דינו (שבת קי"ט:), וכן כשזוכה לחטוף שיעורי תורה בכל יום, מקרא משנה מדרש גמרא, ולעבור את הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, הוא שש ושמה עם זה כעל כל הון, כי זהו חלקו לעד ולנצח נצחים, ואפילו אם אינו מבין את כל מה שלומד, הוא מחיה את עצמו עם הדיבורים של התורה, שמטהר את האדם מבית ומבחוץ, אבל מי שאין לו אמונה ברורה בו יתברך, אזי לא חשוב בעיניו עבודת "פשוטות" כאלו, כי הוא צריך תעניתים וסיגופים ועבודות פראות כדי להרגיש הסתפקות בעבודת השם יתברך, ורוצה להיות "עובד", ובאמת אינו עובד אלא את עצמו, וזהו בזיון גדול, כי עיקר היהדות הוא תמימות ופשיטות, לקיים את התורה והמצוות כמו שהם כתובים בשולחן ערוך בתמימות ובפשיטות גמור, ולהחיות עצמו עם כל נקודה של יהדותו, ואל זה זוכים רק על ידי זיכוך האמונה הקדושה, אשרי הזוכה להגיע אליה באמת.

ורביז"ל מסיים, שיש כמה בחינות בקטני אמונה, כי יש אפילו צדיקים שהם קטני אמונה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה מ"ח:): מאי דכתיב (זכריה ד') כי מי בז ליום קטנות? מי גרם לצדיקים שיתבזבו שולחנן לעתיד לבא? קטנות שהיה בהן, שלא האמינו בהקדוש ברוך הוא, וזהו פלא, כי מה שייך קטנות אמונה אצל צדיקים? אבל חלק מן האמונה הקדושה הוא שיהיה לאדם אמונה גם בעצמו, שיאמין שיש לו הכוחות להגיע אל כל המדרגות והשגות הגבוהות שבעבודת השם יתברך, וזה הולך ביחד עם האמונה שצריך להיות לאדם בהקדוש ברוך הוא, כי כל יהודי הוא חלק אלוך ממעל, ויש בו נשמה קדושה מרום גבהי מרומים שהוא עצם אלקות ממש, ולכן כמו שצריכין להאמין בהקדוש ברוך הוא, כן צריכין להאמין בעצמו, שיש לו הכוחות להתדבק בהקדוש ברוך הוא, ולחזור ולהכלל בשורשו, אבל זה גם תלוי בבירור אמונה הנ"ל, היינו כשאדם יש לו אמונה ברורה בהקדוש ברוך הוא, ויודע שיכולים לעבוד את השם יתברך בכל דבר, אזי יש לו אמונה גם בעצמו, כי חשוב אצלו מאד כל נקודה טובה שזוכה לחטוף ביהדותו, ומאמין בעצמו שפועל הרבה בזה, מה שאין כן מי שהאמונה אצלו בקטנות, ונדמה לו שצריך לעשות עבודת קשות וסיגופים רבים כדי להתקרב אליו יתברך, אזי גם האמונה בעצמו בקטנות, כי אינו מאמין בכוחותיו, ואין לו בטחון עצמי, וזה גורם לו "קוצר רוח" שאין לו סבלנות לסבול את כל מה שעובר עליו בחיים, וסובל מזה מה שסובל, ולכן עיקר עבודת האדם לחזק את עצמו באמונה קדושה וטהורה, ולהכניס במוחו

היטיב שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה גנוז אלופו של עולם, כי אז יאיר על עצמו אורו יתברך האין סוף, ויזכה להתדבק בו יתברך בדביקות אמיתי ונצחי בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה ענין הנ"ל של "מקוצר רוח ומעבודה קשה" מוזכר בפרשת השבוע, כשבא משה רבינו ואמר לעם ישראל את הד' לשונות של גאולה, והוצאתי, והצלתני, וגאלתי, ולקחתי וגו', ובישר להם והבאתי אתכם אל הארץ וגו' שהקדוש ברוך הוא יביא אותם לארץ ישראל, אזי כתיב (שמות ו') וידבר משה בן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקצר רוח ומעבודה קשה, ולכאורה צריכין להבין, הרי לפני זה כתיב (שם ד') ויאמן העם, שהאמינו עם ישראל לדברי משה רבינו, וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל וכי ראה את ענים וגו', כי היה להם אמונה, אם כן מה זה הכתוב כאן, ולא שמעו אל משה מקצר רוח ומעבודה קשה? אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי בוודאי בכלליות היה לכל נשמות ישראל אמונה בהקדוש ברוך הוא, והאמינו שהקדוש ברוך פקד אותם לגאול אותם ממצרים, ועל זה כתיב ויאמן העם וגו', אבל כשבא משה רבינו ובישר להם הד' לשונות של גאולה, המרמזים על כל ההשגות העליונות הבאים מהד' עולמות אצילות בריאה יצירה ועשיה (כמבואר בכתבי הארז"ל בכוננת ההגדה), וכן הבטיח אותם שיבואו לארץ ישראל, ויעבדו את הקדוש ברוך הוא עם כל הגשמיות והחומריות, אזי היה כל זה אצלם בבחינת ריבוי אור, ולא יכלו להבין איך אפשר לעבוד את הקדוש ברוך הוא גם עם עבודות פשוטות, ועם גשמיות הארץ, הלא צריכין עבודות קשות וסיגופים קשים, כי עדיין לא היתה אמונתם חזקה וגדולה כל כך, והיו עדיין בבחינת "מקוצר רוח" ולכן חשבו שצריכין לעבדו יתברך "מעבודה קשה", אבל לאט לאט האיר משה רבינו בהם את אור האמונה הקדושה, איך שבאמת אין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, ויכולים לעבוד את הקדוש ברוך הוא עם כל דבר ממש, שזהו בחינת כלליות המצוות שקיבלו אז במצרים של קרבן פסח ואכילת מצה וכו' שכולם עניני אכילה ועבודות גשמיות, ועל ידי זה נתחזק אצלם האמונה הקדושה, עד שיצאו ממצרים וקיבלו את התורה ונעשו עם הנבחר להקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא יזכינו להמשיך על עצמינו אמונה קדושה וטהורה באמת, ונזכה לעבדו יתברך עם כל לבבינו נפשינו ומאודינו, עדי נזכה לראות בביאת משיח צדקינו במהרה בימינו אמן ואמן.

